

פרק שנים עשר: טבול יום

מערכה רנז. חלוקת קדשים והזכאים לה (צח,ב-צט,א)

(שמואל-א ל,כד)³. בכך מודגש עניינם של הכהנים כ"שלוחי דרחמנא" או "שלוחי דידן" (עיין יומא יט,א), ואין מטרתם במקדש להנאת עצמם, כפי שאירע בשלהי ימי משכן שילה (שמואל-א ב-).

חלוקת קדשי המקדש. הכהנים יושבים לאכול באחת מלשכות העזרה מן הקדשים. אכילת הקדשים יש בה שני צדדים: מצד אחד זוהי מצוה על הכהנים, ומצד שני זוהי זכות להם. הזכות נתונה לכהן שהיה ראוי להקרבה, וכן לבעלי מומים (על פרועי ראש ושתויי יין - עיין 'זבח תודה' ובמנחת חינוך מצוה ערה). נחלקו אחרונים האם כהן שהיה טהור בשעת ההקרבה וטמא בשעת החלוקה זוכה בחלקו, ומרוב הראשונים משתמע שכן.

על פי זה, אין כוונת הכתוב להבדיל בין סוגי המנחות. ההדגשה המיוחדת במנחה בלולה וחרבה שתהיה "לכל בני

פרק זה עוסק ברובו בחלוקת הקדשים בין הכהנים במקדש: מי זכאי לחלוק ובאיזה קרבן. מערכה זו עוסקת ביסודות דיני חלוקת הקדשים והאופן שבו היא מיושמת הלכה למעשה.

נאמר בתורה (ויקרא ז,ז-י): "כחטאת כאשר תורה אחת להם, הכהן אשר יכפר בו לו יהיה. והכהן המקריב את עולת איש, עור העולה אשר הקריב לכהן לו יהיה. וכל מנחה אשר תאפה בתנור וכל נעשה במרחשת ועל מחבת, לכהן המקריב אתה לו תהיה. וכל מנחה בלולה בשמן וחרבה, לכל בני אהרן תהיה איש כאחיו". מפשט הפסוקים ניתן להבין שהתורה מבדילה בין הקרבנות השונים: הזבחים ומנחת מאפה תנור ומחבת ומרחשת ינתנו לכהן המקריב אותם, ואילו מנחה רגילה, עם שמן או בלעדיו (במנחת חוטא ומנחת סוטה), יתחלקו לכלל הכהנים¹.

ברם, חז"ל (בספרא צו פרק י) למדו מן הפסוק בסיום הפרשה, "לכל בני אהרן תהיה", שכל הקרבנות הללו מתחלקים שווה בשווה בין הכהנים, והביטוי "לכהן המקריב" פירושו: לכל בית האב שנמצאים במקדש באותו יום להקריב את קרבנותיהם של ישראל.

כמה שיקולים הובאו במפרשים לדרשה זו: "בלולה" כולל גם מנחת מאפה תנור ומחבת (רמב"ן, על פי ויקרא ב,ד-ה). ועוד: גם על המנחות האפיות נאמר שיהיו "לאהרן ולבניו" (ויקרא ב,י), ומשמע שכל הכהנים זוכים בהן (קרבן אהרן). יש להוסיף, שקשה לפרש בחטאת ובאשם שכהן אחד יאכל לבדו בהמה שלמה ליום ולילה. ואפילו אם נאמר שכוונת הכתוב שהוא זכאי בה, ואם ירצה - יתננה לאחרים, על כל פנים הפסוק "הכהן המחטא אותה יאכלנה" (ויקרא ו,יט) אינו כפשוטו, ואם כן כבר נוח לפרשה כדרשת חז"ל, שמדובר במי שראוי לחיטוי.

מצד הסברה, דווקא חלוקה שווה היא "תקנת הכהנים ושלום הבית" (רמב"ן), שלא יריבו על הקרבנות כדי לזכות בהם². הרמב"ן מטעים, שכל כהן העובד עושה זאת בשליחות חבריו, והמליץ על כך את הפסוק: "כי כחלק היורד במלחמה וכחלק היושב על הכלים - יחדו יחלקו"

¹ ושלוחה בה מבית מלא זבחי ריב".

³ יש להעיר, שמצאנו בכל המקרא פעמיים "כחלק", פעם בפסוק זה ופעם בפסוק על הכהנים: "חלק כחלק יאכלו" (דברים יח,ח).

1. יש גם סברה בחילוק זה: הזבחים שהכהן טורח בהם, ומנחה שטרח באפייתה - הוא זכאי בה, ומנחה שאין בה טורח - שייכת לכולם (רמב"ן; אך המהר"ל בגור אריה מעיר, שאפשר שישראל המביא את המנחה הוא שטרח בה).
2. ניתן להביא רמז לדבר בגזרה שוה 'חרבה' לפסוק במשלי (יז,א): "טוב פת חרבה

יוסף: "מאי יאכלנה – יחלקנה". אפשר שזוהי גם כוונת רש"י במשנה, הכותב: "טבול יום ומחוסר כיפורים – הואיל ואין ראויין לאכילה", כלומר, סברה פשוטה היא, שמי שאינו ראוי לאכול – אינו מקבל.

גם בספרא קיימת הבחנה זו בין חלקי המשנה: בכמה מקומות מיעטו טבול יום ומחוסר כיפורים ואונן מחלוקה, מפסוקים בחטאת (צו פרשתא ד,ג) ובאשם (פרק ט,א) ובעולה (פרק ט,ה), וזאת ללא ציון אימתי היה טמא ואונן. לאחר מכן (פרק טז,ז) מובא הפסוק במשנתנו "המקריב את דם השלמים" לגבי הטמא בשעת זריקה וטהור בשעת הקטרה. נראה, אפוא, שאלו שני דינים, הנלמדים מפסוקים שונים: תחילה הדין של טהרה בשעת החלוקה ואחר כך הדין של טהרה בשעת ההקרבה.

מסתבר, שלשני הדינים הללו טעם שונה: התנאי שרק כהן הראוי בשעת ההקרבה חולק הוא משום עצם זכותו בקרבן, שהתורה זיכתה רק לכהן המוכן ועומד להקריב, ואף על פי שלא הקריב בפועל – יש לקיים בו: "כחלק היורד במלחמה וכחלק היושב על הכלים יחדו יחלקו" (כלשון הרמב"ן הנ"ל). לעומת זאת התנאי שיהיה ראוי לאכילה בשעת החלוקה נובע מן ההקפדה על שמירת הקדשים, שאין ליתנם למי שאינו מסוגל לאוכלם כרגע, שמא לא ייאכלו. כיוצא בזה מצאנו גם בתרומה, שאין נותנים על הגורן למי שאינו ראוי לאוכלה, ולטמא אף אין משגרים ממנה לביתו (יבמות צט,ב).

היה מקום לומר יתירה מזו, שיש הבדל להלכה בין שני הדינים: התנאי שיהיה ראוי לאכול בשעת החלוקה נאמר ב"קדשים" בכלל, ואילו התנאי שיהיה ראוי בשעת ההקרבה נאמר על "בשר", כלשון המשנה, ואולי לא על מנחות, שכן הפסוק ממנו נלמד הדבר עוסק בזבחים. אבל בגמ' קב,ב, בבביתא דר' אלעזר בר' שמעון, נראה שאין כל חילוק בין מנחות לבין חטאת וחזה ושוק⁴. עוד נראה, לפי דרך זו, שהדין בגמ' (צט,א) על בעל מום שנטמא ועל טמא בקרבן ציבור עוסק בטמא בשעת החלוקה, אבל בעל מום שהיה טמא בשעת ההקרבה ונטהר עד החלוקה – לא נגרע חלקו, ואין הבדל אם בשעת ההקרבה היה פסול להקרבה מסיבה אחת או משתי סיבות.

אולם בראשונים נראה שלא הבינו כך את משנתנו. הרמב"ם בהל' מעשה הקרבנות פ"י (הל' יד ויט) פסק שכהן החולק בקדשים צריך להיות ראוי "בשעת הקרבן" בלבד, ולא הזכיר שיהיה ראוי בשעת החלוקה. וכך כתב בפירושו

אהרן" באה לרבנותא, שכך הדין אפילו בקרבנות הזולים (רמב"ן), ואף על פי שקשה לנצל כראוי כמות מועטת של קמח בלתי אפוי (רמב"ם, הל' מעשה הקרבנות י,טו), ראה לשונו להלן). בעל 'בכור שור' מקרב את הדברים לפשט: המנחות הנאפות מתחלקות מיד, בעודן חמות, ולכן נאמר עליהן "לכהן המקריב", כלומר, לכל הכהנים העומדים שם באותה שעה; ובמנחות שאינן אפויות ניתן להמתין עד ביאת "כל בני אהרן" למקדש (עיי' גם 'הכתב והקבלה' ו'העמק דבר').

עם זאת, תוס' (יבמות מ,א ד"ה רצה) כותבים, על פי הגמ' שם, שקיימת מצוה מיוחדת על הכהן המקריב בפועל לאכול חלק מן הקרבן. בשו"ת חתם סופר (ח"א סי' מט) אף חידש, שהכהן המקריב צריך לאכול לפחות כזית, כי מצות האכילה מוטלת בעיקר עליו, ויתר הכהנים יכולים לאכול אף פחות מכך.

הטמאים בשעת החלוקה

לשון המשנה (צח,ב): "טבול יום ומחוסר כיפורים אינן חולקין בקדשים לאכול לערב. אונן... אינו חולק לאכול לערב... כל שאינו ראוי לעבודה – אינו חולק בבשר... אפילו טמא בשעת זריקת דמים וטהור בשעת הקטר חלבים – אינו חולק בבשר, שנאמר: 'המקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו תהיה שוק הימין למנה'". לכאורה יש כאן כפל לשון: בתחילה נאמר שטבול יום ומחוסר כיפורים אינו חולק, ואחר כך שוב שמי שאינו ראוי לעבודה אינו חולק, ואפילו הוא טמא בחלק מזמן ההקרבה. לפיכך נראה שנאמרו כאן שתי הלכות: ברישא מדובר על שעת החלוקה, ועל כך נאמר שמי שבשעת החלוקה הוא טבול יום ומחוסר כיפורים – אינו חולק, אפילו אם היה טהור בשעת ההקרבה. ובסיפא נאמר המקרה ההפוך, שמי שהיה טמא בשעת ההקרבה – אינו חולק, גם אם הוא טהור בזמן החלוקה⁴. כך אכן כותב בפירושו תפארת ישראל במשנתנו: "מדבשעת חלוקה אינן ראויין לאכילה להכי אינן חולקין", וכן נקטו בפשטות בחסדי דוד (מנחות יג,ג) ובחמדת דניאל (קב,ב).

על פי זה ניתן להסביר את שאלת הגמ' (צט,א): "מנא הני מילי", התמוהה לכאורה, שכן בסוף המשנה מובא פסוק מפורש⁵ נראה ששאלת הגמ' היא: מה המקור שהכהן צריך להיות ראוי לאכילה בשעת החלוקה? אמנם ריש לקיש לומד זאת מ"ראוי לחיטוי חולק", אך כוונתו לומר שהראוי לחיטוי בשעת החלוקה – חולק. יותר ברור הדבר מדרשת רב

4. יש קושי בפירושו זה לרישא, כי לכאורה לא יתכן שכהן יהיה טהור בשעת ההקרבה ומחוסר כיפורים בשעת החלוקה, שהרי אם נעשה זב – עליו לספור שבעה נקיים לטהרתו. אם כן, מי שמחוסר כיפורים בשעת החלוקה בלאו הכי אינו ראוי לקבל, בגלל שלא היה טהור בשעת ההקרבה! על כך יש להשיב, שאמנם נכון הדבר, אבל הדין שהכהן צריך להיות טהור בשעת החלוקה הוא הבסיסי יותר, והדין שיהיה טהור בשעת ההקרבה הוא חידוש נוסף על גביו (כמשתמע גם מסדר הדרשות בספרא, כדלהלן), ולכן משמיעה המשנה שמי שמחוסר כיפורים בשעת החלוקה אינו זוכה. ועל פי מה שהוצע להלן, שבמנחות לא בעינן טהור בשעת ההקרבה, התירוף

פשוט יותר, שהמשנה משמיעה שאפילו בהם מי שמחוסר⁶ בשעת החלוקה אינו אוכל.

5. באחרונים הציגו דרכים שונות לביאור שאלה זו, עיי' פנים מאירות וצאן קדשים.

6. ובספרא (צו פרק יז,א) הובא מאמרו של ר' אלעזר ב"ר שמעון כהמשך להלכה על הטמא בשעת זריקה.

במקדש באותו שבוע, או שמא רק בין כהני אותו בית אב שעבד בו ביום? בשאלה זו קיימות סתירות לכאורה בין המקורות, ונביא את עיקרי הדברים.

בגמ' כאן (צט,א) נאמר: "והרי משמרה כולה דאין מחטאין – ואוכלין", כלומר שכל המשמר שותף בחלוקה. כמו כן נאמר במשנה בביכורים (פ"ג מ"ב) ש"נותנים אותם לאנשי משמר והם מחלקין ביניהם כקדשי המקדש". וכן במשנה בבבא קמא (פ"ט מ"ב) לגבי גזל הגר שמת ואין לו יורשים, הניתן לכהנים, נאמר שהוא ניתן "לאנשי משמר". אף לגבי שדה אחוזה (שהוקדשה ולא נפדתה עד היובל), הניתנת לכהנים ביובל, נאמר שהיא ניתנת ל"משמר שפגע בו יובל" (ערכין כח,ב), כלומר, שחל ראש השנה בשבוע של משמר זה. גם לגבי לחם הפנים נאמר שהוא מתחלק לאנשי המשמר (סוכה פ"ה מ"ח), אלא שהדבר מובן מאליו, מאחר שהוא מתחלק בשבת, בה כל המשמר עובד ביחד.⁹

מאידך, בכמה מקורות נאמר שבית האב הוא שחולק: בתורת כהנים (צו פרק י,ב) נאמר: "אי לכל בני אהרן תהיה יכול לכולן? ת"ל: 'לכהן המקריב אותה לו תהיה'. הא כיצד? לזה בית אב המקריבים אותה". הראב"ד אף מפרש, שהוזה-אמינא "יכול לכולן" אין פירושה – לכל כהן שיודמן למקדש, אלא לכהני המשמר בלבד. אם כן, הספרא מתלבטת בשאלה זו ממש שאנו עוסקים בה, ומסקנתה שרק כהני בית האב זכאים בחלוקה.

עוד מצינו במשנה ביבמות (פי"א מ"ז), על כהן שיש ספק האם אביו הוא פלוני או אלמוני (כגון שאמו נישאה לשני זמן קצר אחרי פטירת הראשון): "אם היו שניהם במשמר אחד – נוטל חלק אחד". ובגמ' שם (קא,א) הקשו, שאם אותם פלוני ואלמוני הם מבתי אב שונים עדיין כל בית אב ידחה אותו בטענה שאינו ממנו, ופירש רב פפא: "הכי קאמר: אם היו שניהם משמר אחד ובית אב אחד – נוטל חלק אחד". וכן בירושלמי שם (פי"א ה"ז): "והן שיהו שניהן בית אב אחד" (וכן בתוספתא שם פי"ב ה"ו בשם ר' יהודה).

עוד מוכח כן מהגמ' בפסחים נז,א: "תנו רבנן: בראשונה היו מניחין עורות קדשים בלשכת בית הפרוה, לערב היו מחלקין אותן לאנשי בית אב, והיו בעלי זרועות נוטלין אותן בזרוע. התקינו שיהיו מחלקין אותן מערב שבת לערב שבת, דאתיין כולהו משמרות ושקלן בהדדי...". מפורש כאן שבחלוקה היומית היו אנשי בית אב בלבד, ורק פעם בשבוע התקבץ כל המשמר לחלוקה. ותקנה זו מפני בעלי זרוע לא היתה אלא בעורות, שניתן להשהותם, אבל בקדשים עדיין בית האב בלבד הוא שנוטל¹⁰.

המשנה כאן בהסבר דין טבול יום ומחוסר כיפורים: "וכיוון שאין אלו ראויין עתה לאכילה – אין נותנים להם חלקם... לפי שהולכין אחר זמן ההקרבה". גם הראב"ד (בפירושו לספרא צו סוף פ"ט) כתב על המיעוט שם לטבול יום וכו' שמדובר בשעת זריקה. אף רש"י על התורה (ויקרא ו,ט) למד מן הפסוק "הכהן המחטא אותה יאכלנה" למעט מי שהיה טמא בשעת זריקת הדם (ולא כמשתמע מפירושו כאן, שזהו לימוד על שעת החלוקה). וכך כתב במפורש בעל "עזרת כהנים" על הספרא (צו פרשתא ג ס"ק לו), שהטהור בשעת זריקה וטמא בשעת חלוקה – חולק (וכן משמע להדיא בליקוטי הלכות עמ' 120).

נראה שהראשונים למדו זאת מהגמ' (קב,ב) המדייקת ממשנתנו: "הא טהור בשעת זריקת דמים וטמא בשעת הקטר חלבים – חולק", ופירשו ש"שעת הקטר חלבים" היא הלילה, במקביל ללשון המשנה: "טמא בשעת זריקת דמים וטהור בשעת הקטר חלבים", שעל כרחק פירושו בלילה, שהרי אפילו טבל – עודנו טבול יום עד הלילה. ומאחר שמפורש בגמ' שהטמא בלילה חולק – על כרחק הכוונה שאפילו טמא בשעת חלוקה חולק, כי מי שטמא בלילה לא יספיק להיטהר עד החלוקה⁷. ולפי דרכו של בעל תפארת ישראל יש לפרש אחרת, שאמנם "שעת הקטר חלבים" שבמשנה היא בלילה, אבל זו שבגמ' היא ביום, וכוונתה לומר שמי שטמא בשעת הקטר חלבים חולק אם יטבול ויטהר עד הלילה ורק אז יחלקו (וכן פירש בחסדי דוד במנחות יג,ג).

כשיטת התפארת ישראל משתמע בספר הרוקח (הלכות חלה סי' שנט) שכתב: "חלת חוצה לארץ ניתנת אף לטמאים, והא דאמרינן בזבחים בפרק טבול יום אין חולקין קדשים לטמא – לפי שאינו ראוי לאכול כלל באותו יום, אבל חלה ותרומה מצי למיכל לאחר טבילה". הן מקושייתו והן מתירוצו משמע שפירש שאין חולקים לטמא בשעת החלוקה, כדין בפני עצמו, ואם היה הדבר תלוי בהקרבה בלבד – אין מקום לדמותו לחלה ותרומה.

החלוקה - לכל המשמר או לבית האב בלבד?

הכהנים מתחלקים לעשרים וארבע משמרות, המתחלפות מדי שבת בשבת. המשמר מתחלק לבתי אב, שעובדים כל אחד ביומו⁸. שאר אנשי המשמר שהו אף הם במקדש ובירושלים, ולעיתים אף סייעו לכהני בית האב, על פי הצורך (עיין תענית יז,א). יש לברר, אפוא, האם חלוקת הקדשים מדי יום נעשית בין כל כהני המשמר הנמצא

9. ראה בהערה הקודמת.

10. גם לאחר התקנה, אפשר שהעורות לא התחלקו שוה בשוה לכל המשמר, אלא כל בית אב קיבל את מכתת יומו, והיתרון בתקנה הוא שהחלוקה היתה בנוכחות כל המשמר (עיין תמורה פ"ג מ"ד: "עבודתה ועורה של אנשי משמר", ולאידך גיסא ברש"י ביבמות קא,א ד"ה משום פגם ותוס' במנחות קז,ב ד"ה שיהא, שכל בית אב מקבל את שלו).

7. אלא אם כן נעמיד בטומאה דרבנן שאינה זקוקה להערב שמש, ועיין בתוס' ד"ה טבול יום.

8. בעניין מספר בתי האב, הדעה המקובלת היא שהיו ששה, לימות החול, ובשבת עובדים כל אנשי המשמר במשותף, וכן מבואר בגמ' במנחות קז,ב: "כנגד ששה בתי אבות", ופירש רש"י שבשבת כולם שוים. אך בתוספתא בתענית פ"ב ה"ב מבואר שגם בשבת עובד בית אב אחד בלבד, וכן כתבו כמה ראשונים שהיו שבעה בתי אב, ועיין בערוך לנר יבמות קא,א.

ביניהן בשה". פשטות דבריו, שכל מנחה וכל שוק מתחלקים לעשרות או מאות פירורים, כפי מספר כהני בית האב, וכך דרך אכילתם של הכהנים.

הדבר מעורר תמיהה: מלבד הטרחה הרבה לחלק כל חתיכה וחתיכה, הרי לכאורה אין זו דרך כבוד, ו"למשחה" ולגדולה! אכן, רש"י במלאכי (א,ז), מפרש שמטעם זה היו הכהנים מבזים את אכילת הקדשים: "שהוא אסור לנו לחלוק מנחה כנגד מנחה וזבח כנגד זבח, וטורח ועמל הוא לחלוק כל מנחה ומנחה בשביל כזית או כפול המגיע לכל אחד ואחד".

אולם רש"י בקידושין (נג,א) כותב: "שאינן חולקין מנחות כנגד זבחים – כפי דמים, לומר: טול אתה מנחה ואני חזה ושוק". נראה שלדעתו רשאים הכהנים למחול זה לזה, ויאכלו קרבנות שלמים ללא הקפדה, אבל אם הם מקפידים שכל אחד יקבל בדיוק כחלקו – אסור להם לחלוק קרבן כנגד קרבן, כי הרי זו כמכירה (וראה גם לשונו שם ד"ה יכול לא יחלקו: "למכור חלקו בקרבן זה בשביל זה"). בשפת אמת (מנחות עב,ב) הסתפק בעניין זה, האם כשכל בית האב מוחל על כך רשאים הכהנים לאכול מנחה כנגד זבח, ונשאר ב'צריך עיון' לדינא.

סיכום

הכהנים מחלקים ביניהם את כל קדשי המקדש, ואין לכהן העובד בקרבן מסוים זכות מיוחדת בו. יש אומרים, שמכל מקום מוטלת עליו מצוה מיוחדת לאוכלו (תוס' ביבמות), ויאכל לפחות כזית (חתם סופר).

במשנה נאמר שהטמאים אינם זכאים לחלוק בקדשים. ניתן להבין ממנה שהטהרה נדרשת הן בשעת החלוקה והן בשעת ההקרבה, וכך פירש זאת בתפארת ישראל, וכך משמע קצת ברוקח. אולם ברוב הראשונים משתמע שלא כן, אלא הטהור בשעת ההקרבה זוכה אפילו אם היה טמא בשעת החלוקה, וכך כתב במפורש בעל עזרת כהנים.

במקורות יש סתירות לכאורה בשאלה האם כל כהני המשמר מתחלקים בקרבנות או רק כהני בית האב של אותו יום. בתוס' רי"ד חילק בין קדשים המצויים בכל יום, שמתחלקים לאנשי בית אב בלבד (וכן דעת רוב הראשונים), לבין מתנות כהונה נדירות יותר, המתחלקות לכל המשמר. יש מי שחילק בין מנחות לזבחים (רא"ם, ותמה על כך).

מהרמב"ם משתמע שחובה לחלק כל קרבן וקרבן לחלקים קטנים כמספר כהני בית האב. אך מרש"י בקידושין נראה שמותר לכהנים לוותר זה לזה ולאכול מנות שלמות, אם אינו כדרך מכירה ובהקפדה על שווי המנות, ובשפת אמת הסתפק בדבר.

בעניין זה מצינו מחלוקת בראשונים: רובם נקטו שרק כהני בית אב חולקים בקרבנות¹¹, ורבנו בחיי סובר שכל המשמר חולק, ו"בית אב" האמור בספרא אינו בדוקא¹². בתוס' ביבמות (מ,א ד"ה רצה) נראה שנסתפקו בדבר.

התוס' רי"ד (ב"ק קט,ב) דן במפורש במקורות הסותרים, וז"ל: "וקשיא לי, כיון דהמשמר היה חלוק לששה בתי אבות, וכל בית אב מקריב ביומו וזוכה באכילת הקדשים מיומו, כדתניא בסיפרא גבי מנחות... אם כן יהיו לכהנים שבאותו בית אב, ולמה יזכו בו כל כהנים שבמשמר? ויש לומר: דוקא אכילת הקדשים והעורות חילקו לבתי אבות, מפני שהוויין בכל יום, אבל גול הגר ושדה אחוזה, שהן מקרה בעלמא, לא חילקו לבתי אבות, אלא הן לכל בני המשמרה". נראה שרצונו לומר, שבדברים המצויים בכל יום יש להניח שכולם יקבלו גם אם החלוקה תהיה מדי יום, אבל בדברים הנדירים יש אי צדק בהעברתם לבית אב אחד בלבד, שמא בית אב אחר לא יקבל כלל. אין בדברי הרי"ד הסבר לגמ' כאן, המזכירה את המשמר לגבי קדשים של יום יום. גם לא הזכיר את הביכורים, ואפשר שגם הם אינם "הוויין בכל יום".

הרא"ם (בפירושו לויקרא ו,ט) סובר שחז"ל חילקו בין מנחות, שמתחלקות לבית האב בלבד, כאמור בספרא, לבין זבחים, שמתחלקים לכל המשמר, ככתוב בגמ' כאן; אך תמה על חילוק זה. בלחם משנה (הל' מעה"ק י,טו) ובצידיה לדרך (ויקרא שם) דחו את חילוקו, וכתבו שהגמ' כאן מזכירה את המשמר רק בשלב בסוגיה שבו "יאכלנה" מתפרש כפשוטו, על ההיתר לאכול, ולא על זכות החלוקה, אבל לפי המסקנה, ש"יאכלנה" פירושו "יחלקנה" – רק בית האב בכלל זה (אך רש"י בד"ה משמרה מפרש: "כולן חולקין ואוכלין").

חלוקת מנה כנגד מנה

בספרא (צו שם, והובאה בקידושין נג,א) למדו מן הפסוקים שהכהנים אינם חולקים קרבן כנגד משנהו, אפילו שניהם מאותו סוג, אלא כל קרבן וקרבן מתחלק לכולם. כך לשון הרמב"ם (הל' מעשה הקרבנות י,טו-טז): "...הסולת, אם יחלקו אותה ביניהן – נמצא מגיע לזה מלא כפו סלת או פחות, שאינו ראוי לא ללוש אותו ולא לאפותו, לפיכך היה עולה על הדעת שיחלקו מנחה כנגד מנחה, ולא יחלקו מנחה זו בפני עצמה על כל אנשי בית אב; הוצרך הכתוב לומר בה: 'לכל בני אהרן תהיה איש כאחיו', שיחלקו אותה בפני עצמה. מכאן אמרו חכמים: אין חולקין מנחה כנגד מנחה... אלא כל אחת ואחת חולקין שייריה בפני עצמה. וכן אין חולקין עוף כנגד עוף, ולא חטאת כנגד חטאת, ולא חזה ושוק כנגד חזה ושוק, אלא כל חלק וחלק חולקין אותו

12. בפירושו לויקרא ז,ט הביא את הספרא כך: "לבית אב של יום המקריבין אותה, כלומר אנשי משמר".

11. רמב"ם הל' מעשה הקרבנות י,ז, רמב"ן ויקרא ז,ט, וכן משמע מרש"י להלן קב,ב ד"ה טבול יום.